

Asia: VN/18837/2024

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi rakennuksissa käytettävien energiamuotojen kertoimien lukuarvoista

Suomen Lämmöneristevalmistajien Yhdistys Finnisol ry kiittää mineraalivillavalmistajien edunvalvontaorganisaationa mahdollisuudesta lausua rakennusten energiatehokkuutta koskevaan sääntelyyn.

Finnisol ry edustaa merkittävää osaa kotimaisesta lämmöneristeiden valmistuksesta ja on vanhin edunvalvojaorganisaatio alallaan. Mineraalivilla on luotettu, luonnollinen ja kestävä eristeratkaisu, jolla on jo pitkälti yli puolen vuosisadan kokemukset Suomen olosuhteissa ja mittavat tuotekehityspanostukset tukenaan sopeuduttaessa huomisen ilmastoon.

Mineraalivillalla on ratkaistu vuosikymmenien saatossa yhteiskunnallisesti merkittävät haasteet rakennusten niin rakennusten paloturvallisuuden kuin eristämisen sisäilma- ja kosteusturvallisuuden saralla, parannettu rakennusten äänimaailmaa merkittävästi sekä poistettu aikaisempien luonnontuotteisiin pohjautuvia eristämiskäytöksiä piinanneet homeenkasvun ja hyönteisten aiheuttamat haitat. Mineraalivillan käytön voidaan luotettavasti sanoa olevan kestävää rakentamista.

Direktiivin voimaansaattamisesta

Rakennusten energiatehokkuuden edistäminen kaikin kansantaloudellisesti kestävin tavoin on Finnisol ry:n mielestä kannatettavaa ja tarkoituksenmukaista huomioiden Suomen valtion ilmastositoumukset ja Suomen kansalaisten etu pitkällä tähtäimellä.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin päätavoitteen, energiatehokas ja päästötön rakennuskanta Euroopassa vuonna 2050, saavuttamiseksi on tärkeää direktiivin voimaan saattamisessa ottaa huomioon samanaikaisesti sekä toimenpiteiden yleinen sosiaalinen ja

yhteiskunnallinen hyväksyttävyys että toimenpiteiden käytännön rahoitettavuus. Mikäli energiatehokkuusdirektiivin voimaansaattamisella aiheutetaan yleiseltä hyväksyttävyydeltään kestäättömiä vaatimuksia ilman, että niiden toteuttamiseen kohdistetaan uusia rahoitusmekanismeja tai liiketoimintamalleja, asetetaan päätavoitteen sosiaalinen ja yhteiskunnallinen hyväksyttävyys kyseenalaiseen valoon ja hidastetaan merkittävästi suuren yleisön sitoutumista tavoitteeseen.

Tästä syystä rakennusten energiatehokkuusdirektiivin implementoinnissa tulee pitää tiukasti tähtäimessä direktiivin päätavoite, energiatehokas ja päästötön rakennuskanta vuonna 2050, ja varmistaa, että paitsi kaikki käytettävissä olevat keinot myös uusien ratkaisujen innovointi ja käyttöönotto mahdollistetaan tavoitteen saavuttamiseksi. Erityistä huomiota tulee kiinnittää toimenpiteiden kustannustehokkuuteen päätavoitteen näkökulmasta ja energiatehokkaiden rakennushankkeiden rahoitettavuuden lisäämiseen.

Energiamuotokertoimista yleensä

Finnisol ry:llä ei ole sinällään lausuttavaa pykälässä 1 esitettyihin energiamuotokerrointen jaotteluun tai lukuarvoihin, sillä energiamuotokertoimilla pyritään huomioimaan eri energiamuotoihin liittyvät erityispiirteet. Lisäksi on Finnisol:n näkökulmasta triviaalia käytetäänkö E-luvun laskennassa primäärienergiakerrointa vai kansallista painotuskerrointa, sillä kummallakaan ei kuvata rakennuksen vakiodun käytön energiankulutusta vaan ensisijaisesti huomioidaan energian tuotantoon liittyviä häviöitä ja hyötyjä.

Viitataan kuitenkin Rakennusteollisuus RT ry:n lausuntoon energiamuotokertoimista vähähiilisyyden ajurina ja kannatetaan ensisijaisesti vaihtoehtoa 1 siirtymiseksi EN 17423 mukaisiin Motivan määrittämiin primäärienergiakertoimiin, jos ehdotettuun muutokseen päädytään. Vakiodun käytön laskennallisen ostoenergian määrän merkitystä on kuitenkin syytä korostaa nykyisestä energiatehokkuuden indikaattorina, koska ainoastaan sillä on todellista merkitystä rakennusten energiatehokkuutta arvioitaessa ja kiinteistöjä yhteismitallistettaessa vertailukelpoisiksi mm. rahoitettavuuden osalta.

Verkkokohtaisen energiamuotokertoimen käyttöönotosta

Finnisol ry yhtyy Rakennusteollisuus RT ry:n ja Rakennustuoteteollisuus RTT ry:n huoleen verkkokohtaisten energiamuotojen käyttöönoton vaikutuksista uudis- ja korjausrakentamisen energiatehokkuuden parantamisen tarpeeseen. Todetaan, että mikäli verkkokohtaisella uusiutuvan ja päästöttömän energian hankinnalla voidaan merkittävässä määrin vaikuttaa rakennuksen energiatehokkuusvaatimuksen täyttymiseen, on erityisesti korjausrakentamisessa vaarana, ettei rakennusten energiatehokkuuden ja energiankulutuksen parantamiseen ryhdytä peruskorjaustasaisen remontoinnin yhteydessä.

Verkkokohtaiseen uusiutuvaan energiaan pitkäaikaisesti sitoutuvat kiinteistöyhtiöt ottavat käytännössä lainaa tulevilta sukupolvilta, jotka joutuvat maksamaan energianhinnassaan energiatehottomuuden ja kysyntäpiikkien aiheuttamat kustannukset. Lisäksi todetaan, että direktiivin ensisijaisia tavoitteita rakennusten energiatehokkuuden parantamisen taustalla on tuotetun energian kohdentaminen tuotantoon ja kysyntäpiikkien madaltaminen.

Finnisol haluaa nostaa Ympäristöministeriön tietoon eurooppalaisen kattojärjestönsä Euriman teettämän Peak Demand Studyn havainnot energiatehokkuuden parantamisen eri skenaarioiden vaikutuksista energian kulutukseen, -kysyntään ja hinnoitteluun. Todetaan, että Finnisolin näkemyksen mukaan verkkokohtaisen energiamuotokertoimen käyttöönotto uusiutuvan tai päästöttömän energian käytön perusteella ei toteuta rakennusten energiatehokkuusdirektiivin kokonaistavoitteita ja se tulisi poistaa asetuksen muutoksesta.

Loppusanat ja kokonaisvaikutusten arviointi

Lopuksi todetaan, että rakennusten energiatehokkuuden parantaminen tulee toteuttaa huomioiden kustannustehokkuuden korostunut merkitys direktiivin päätavoitteen toteuttamisessa. Energiatehokkuuden parantaminen toteutuu kansantaloudellisesti edullisella tavalla vain, jos sen edellyttämät hankkeet ja toimenpiteet ovat oikeasti rahoitettavissa, myös vaipan energiatehokkuuden parantamisen osalta. Osoptimoitujen ratkaisujen summa ei enää riitä päästötöntä rakennuskantaan vuoteen 2050 tavoiteltaessa.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin voimaansaattamiseen liittyvien säännösten kokonaisvaikutusten arviointi on tulee tehdä ennen kokonaisuuden osien voimaantuloa ja vaikutusten arvioinnin tulee perustua ennen kaikkea kansantaloudellisten vaikutusten arviointiin sisältäen kansallisen kilpailukyvyn parantamisen, kansallisen kiinteistövarallisuuden ylläpitämisen ja hankintahinnaltaan kustannustehokkaiden toteutustapojen arvioinnin.

Rakennusteollisuus RT ry:n ja Rakennustuoteteollisuus RTT ry:n tapaan Finnisol ry korostaa seuranta- ja valmisteluryhmien asiantuntemuksen hyödyntämistä rakennusten energiatehokkuusdirektiivin voimaansaattamisen valmistelussa.

Tuemme mielellämme valmistelua lisätiedoin ja tarvittavin selvityksin.

Finnisol ry:n puolesta

DI Petri Backström

Toiminnanjohtaja

+358 50 5211 888

petri.backstrom@rt.fi

Backström Petri

Suomen Lämmöneristevalmistajien Yhdistys Finnisol ry